

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft...

Hirdetési díj: Ötásbász petterért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több helyi hirdetések...

Debreczen, jan. 30.

Nagyon sok bizonytalan feltevésekre és találgatásokra adott okot az a politikai dolog, az azzal foglalkozóknak, hogy micsoda titkos körülmény hátráltató összeütközésének kellett történni arra nézve, hogy az a világot rettegő nagy északi hatalom az orosz, a mely mint a világot összedöntéssel fenyegető villar, már csak kezdetekor is a legésztebb s zordon felhőket torlasztott Európa politikai egére...

E váratlan meghunyaszkodás a keleti kérdésben annál bámulatosabb alakot öltött, mert a konferentián képviselt hatalmak követői, kivétel nélkül elveszteni látszódtak velük szemben önállóságukat, sőt némelyek mint a hatalmas, és — ha úgy tetszik — gazdag Anglia Salisburija is az orosz nagykövet által, hagyta magát a legvégső perzig vonszoltatni, úgy hogy a gyarmati miniszter ur szereplését átérteni senki, de talán maga sem tudta. Nem, mert azon konferentián, a végeredményre nézve, mindenki hatalom pilatusként mosni szándékozott a kezét és a netalán kitörendő orosz-török háború következményeinek összes odiumát, egyedül a kardesőrgető muszkára kívánta háritani.

Mert ha a dolog sora nem ilyeneképen, hanem másként áll, az esetben a török porta képtelen lévén az egész Európával a küzdelem sorompóiba lépni, ha keservesen is, de bizonyára az engedékenységnek adta volna világos jeleit. A kudarcz — hasztalan ügyekeznek azt ők az összes konferentiázó hatalmakra kiterjeszteni, — egész teljességében az övék, őket sújtja és nem más, és az ő renetegnek látszó hatalmukat tolta a végzetes szegyenpadjára.

Nagy azon politikuskoknak száma, kik megtalálni vélték a muszka megalázódás szülő okait azon való tényben, hogy az oroszok először is felette családokat azon hitben, hogy a keleti betegnek nevezett ember, az ő félelmetes megjelenésükkel a törökhatár mentében annyira lehagoltatik, hogy önként fogja nyújtani karjait a bilincsek alá, hogy azokat a kanesukás civilizátor, és reformok bizontos medvéje kényelmesen reájok kovácsolja. Csalódtak, mert a betegnek tartott Ozmanok magasztos önzertre ébredvén, oly nyílt homlokot löktek a hetyke oroszok elé, hogy annak ádáz tekintetétől egy időre visszariadtanak.

Mások a lehagolt muszkák megaláztatását bszerveti bajokban keresték. Elő és feltünteték a roppant sikkasztásokat biradalom szerte, úgy hadi szere...

rekben, mint az élelem körül és a ruházati felszerelményeknél; ehez még hozzáadták a fegyelem és jó tiszték hiányát a hadseregnél, s azt a veszélyes eseményt, hogy éppen midőn a véres dráma előadása kezdetét lett volna veendő, a függöny felvonása pillanatában a szerepek főhőse, orvgolyó által ágyékon találtatva, lekeltett, hogy maradjon a színpadról, a csontha eltávolíthatlanul furódott fém okozta kinok által ágyba szövegetve.

Szent igaz, hogy mindezen reájuk nézve czudarnak mondható körülmények, mind lehagolólág működhetnek közre arra nézve, hogy békés hangokat énekeljenek egyelőre az oroszak marcona bajnokai; de ha — nem fellebbeztük, hanem jól megmarkolva odább huzzuk egy kissé a titkosabb dolgokról, a politikai beltitkokat borító nehéz pokroczot, olyasmit látnak halandó szemek, a miben kétségkívül fel lehet találni a muszka harcziás politika szekere kátyukba való zökkenésének okait.

A most uralkodó fejedelmét az oroszoknak, nem mi nevezük először, véres cárnak; mert érdemesítette magát az elnevezésre, még azon időben, mikor még csak nem régiben is, ha megmozdult, mindenütt, lovagként a halál öldöklő angyala járt kelt előtte rémítő alakjával, de minthogy czári minőségben is csak hus, csont, és vérből áll az ember, a véres ember keblében itróztató vádokat emelt a lelkiismeret furjája, lassanként elvesztette nyugodalmát, dult kedélyével világga óhajtott volna futni, ha lelkiének gyilkoló szörnye nem követték volna, mint az árny az utazót, minden mozdulatában.

A meggyilkolt, össze tépett, zuzott páriák ébren létében és zavaros álmában ott lebegnek a remegő képzelet előtt, s égeti fejét a korona, s a kormány pálcája sulya alatt lerokkadnak reszkető karjai. Vériszonyban szenved a vérontó, szabaddulni szeretne állása kínzó gyötrelmeitől, egy véres háborúnak még gondolatától is megreszkett, hogy tehát harcziás utjának e nagy akadályától megszabaduljon a háború és ő oroszpart, jó ha mérget nem nyel, hanem csak tróruóli lemondás jut osztályrészül ő felségének, ha csak időközben magas hajlamai harcziás szint nem kezdenek költeni.

Ezen körülményeket tartják a muszka ideiglenes meghunyaszkodó legnagyobb és igazi okának, de ez nem tarthat soká, mert a mint bizonyossággal állíthatni vélik, csak egy pár hétnyi időköz kell arra, hogy az oroszok új fejedelme, ki a réginek meleg trónjára ül kezeibe ragadja a kormányt, és meg fogja fújni a haretrombitát s fényes haditettekkel szándékszik helyreítani a diplomatiái téren vallott kudarcokat.

Azt mondják, hogy olykor többször ér egy ember egy egész seregűnél, jól és helyesen van mondva; de ha az új cár akar lenni azaz „egy ember” kétszen legyen reá, hogy állatellenében, legújára fog találni az „egy olyan embernek, a kiktől, egy többször ér egy seregűnél.”

A bécsi alkudozásokról az új „Presse”, mely az osztrák nemzeti bankkal köztdomás szerint nagyon szoros összekötésben van, a mult éjjeli postával érkezett számában írja: A bankügyben elérendő új egyezésre nézve a tízévi tartam elyben elfogadtatott, s a felek — a felosztásra vonatkozó magyar eszme föloldozásával — megegyeztek a két bankigazgatóság, valamint a központi választmány hatáskörére nézve is. Csupán a központi választmány összeállítására vonatkozó eltérések maradtak még fenn, mely választmány tudvalevőleg a bank legfelsőbb ellenőrzési közege lesz. A magyar kormány lemondott Magyarországnak a választmányban való aranyos képviselteséről. De elveti a választmány a Lucam-féle tervetben foglalt módját, illetőleg egy a magyar választmányi tagoknak, mint a bécsi és budapesti igazgatóknak kinevezését. (Ha a „Presse” e jelentése a tényeknek megfelel, miben éppen nincs okunk kételkedni, egy a bankkérdés a legvégső megoldásra jutott és fog végleg jutni. Ezzel a kormány a májusi súpulaiókat teljesen feladta. Szerk.)

A török haderő teljes harc képezzévése körül a kormány lázas tövénységét fejt ki. — Az egyes hadtestek létszáma folytonosan szaporítottatik. A „Dseridei Havadin” című török lap közleményei szerint a török haderő jelenleg ekként van felosztva: a dunai hadtest áll 200,000, a szerbiai és boszniai 100,000, a hercegovinai és montenegrói 50,000, a görög határszéli 25,000, a candiai 10,000, a erzerumi 120,000, a batumi 40,000, a bagdadi és syriai 55,000, emberből. Ez összesen 600,000 főnyi haderőre rug. Az idézett lap szerint hadjárati esetén ezen számhoz még 200,000 főnyi tartalék-haderő járul, nem számítva az önkényeseket, kik a haza védelmére a zászlók körül fognak sorakozni. A főparancsnok Abdul Kerim pasa, ki a Duna mentén összepontosított hadtestet vezényli. Alatta működnek Achmed Ejub és Osman pasák, továbbá a következők hadostályparancsnokok! Selami pasa és Tahir pasa. Ismail pasa, és Azis pasa, alatta működnek Mehemed Ali Mustafa Saifi és Hahis tábornokok. A Scutariában és Albániában összepontosított hadtest parancsnoka Dervis pasa, kinek oldalán Arif pasa működik. A görög határszéli figyelő hadtest parancsnoka Achmed Muktar pasa. Az erzerumi hadtest parancsnoka Samih pasa; a bagdadi és syriai hadtestek vezetői Hussein és Izzet pasák.

Nagyhortobágyi pusztá feb. 2. 1877.

Hajdan a mikor még azok a régi jó idők voltak, a mikor ennek a magyar kanaan alföldnek az az arczalata volt, melyet a természet, mint természetesen széleslye vagy áldáshozó jóakarata szentelt adott, majd nem mint bizonyos volt eme látnoki mondat. Ha fénylik gerygaszentelő Az izket is szedő elő az az ha hideg, fényes volt ez a nap még nagy tél volt várható; de most már a mikor az alföld életére a Tisza gátak közé van szorítva, a mikor a régi száz helyett ezer köblös a szántó föld, terengés felét mint hajdan a száz, fényly vagy borongós gyertyaszentelő következtelen; most már kénytelen a gazda más irányban keresni jóslatot mutató tárgyait, így igen hizláló és jó tavaszi jelölőre szolgál előjelül az, hogy a téli első holnapok nedvesek és melegek voltak, minek következménye lett a tizen bodorka dus tenyészetnek indulása, de ezen gyenge idők a késő őszi vetéseket is megerősítették, tehát a mai napon nem sulytja a növényzetet, legelő és őszi termés lesz; lesz így repce is, mert ezeknek gyilkoló elleneségei a hernyók az őszben nem mutatkoznak, az ezekből fejlődő veres bogarakról alig kell tartani.

Ez a pusztá ma sem úres, vannak legelő állatok, a szerencsés juharktot szerencsés juhai legelik, a szarvas marhák és lovak által itt hagyott mezőt. A mult 1876-ik év, mely a hortobágyi áll-

lat-tenyésztésre szigorú nevet érdemel, megengedte legelni a szarvasmarhákat és lovakat, majd hét hónapig; legelvént kint 11,596 darab szarvasmarha, 2716 ló, 5259 sertés, 21,936 birka és 2171 magyar juh: aránylag az ellullás kevés volt, járványos betegségek sem uralkodtak.

MAGYAR FŐVÁROSBÓL. A konstántinápolyi küldetés a nemzeti muzeum számára igen érdekes ajándékokat hoz magával. A Kisfaludy-társaság a kitűzött pályadíjakat nem adta ki. Tagokul gr. Szécheny Antalt, Agay Adolfit és Kazár Emilt választotta. A népszínházban legközelebb egy nagy látványos darabot adnak elő. „Strogoff Mihály utazása” Jules Verne után. Gai Pietro madár mutogató a halász városi főúton szeszerygott, s meg halt. A lefolyt léten élre születet 242 gyermek, elhalt 245 személy.

A török konzul levele.

A helybeli főiskolai felgyumazniának a török sebesültek javára hangversenyt rendező bizottsága jan. 27-én a török konzulhoz egy meleg hangon írt levelet intézett, melyben a hangversenyre meghívja. A török konzul erre a következő valóban meglátó levelet írt Muraközö Károlyhoz, a biz. elnökökhez: Tekintetes Elnök ur! E hó 27-én kelt becses sorait, melyben a debreczeni felgyumazniúi ifjuság a török sebesültek javára febr. 17-én rendezendő hangversenyre meghívni sziveskedett, valódi örömmel töltö el keblem, mert abban nemcsak egy új jelét vettem észre a magyar sziv némes dobbanásának nemzetem iránt; hanem az különösen is jól esett, hogy éppen Debreczen az ősi magyarság székhelye intézte hozzám a nemzetemet megiszlító felhívást.

Debreczeni testvéreink rokonszenvével ez utóbbi sulyos napjainkban is oly kiváló módon találkoztunk, hogy bizonyára a legboldogabb halandóknak tartottam volna magamat, ha gyöngyödésk állapotom, kivált a rideg évszakban nem gémtaló volna e nagyrabecsült meghívásuknak megfelelően. Amár testileg meg vagyok akadályozva édes testvéreim körökben megjeleni, lelmem legforróbb érzelmeinek összégével Önök közt leszek Uraim, s midőn ismételve a legmélyebb köszönetemet fejezem ki az ottomán nemzet nevében e testvéries gyengéd figyelemért, magamat a debreczeni ifjuság nagyra becsült körének szíves hajlamaiba ajánlom. Budapest, jan. 31.

Chermet H. török es. főkonzul.

VIDÉKI HIREK. A siketnémák vázi orsz. intézete alapítványára 1873—75-ig hagyományok és adományok címén 6069 frt folyt be. A pozsonyi államvasúti indóház háboru esetére az új utazó katonaság részére állomások van kiszemelve. Huszon a gyógyszerész Theodorovics János felakasztotta magát. Rauf Antal kisasszonyai plebánust mult hó 29-én három kisgyermes rabló kirabolta. A kár 400 frtra rug. Illésfalú tizkarsulójainak a király 400 frtot adományozott.

ÚJDONSA GOK.

Csütörtökön este tartott meg a függetlenségi kör bálja. Soha kedélyesebb, magyarsabb vizalom nem volt városunkban. Mintha mindnyájban édestestvérek vagy régi ismerősök lettünk volna, a társalgás oly barátságosan folyt. Igaz, hogy nem volt uszályos ruha a hölgyeken, nem a férfiakon frakk, mert mindenki egyszerűen magyarosan volt öltözve igaz, hogy sem cotilont sem walczerem nem táncoltunk, csak eszárdást még kormányt meg is oly jól mulattunk a hogy tán, még sora. Pártunk helybeli s vidéki tagjai, a köh választmányának tagjai családjaikkal együtt oly nagy számmal jelentek meg, hogy szép darab volt, mindig úgy képzeltem ezt a szegény Móríczt mellette, mint egy szál petrezselyem gyökeret egy karika sült kolbász mellett.

Képzelné lehet, hogy resteltem én ezt a tréfát, ki is nevetett a menyecske, meg is salapált, — sehogy sem békültem ki a dologgal, azonban egyszer csak nyílik a szobám ajtaja s dupla a ténaszony az oszonnát, még pedig hozzá a porcióban, s megtanított aztán rá, hogy miképen kell majd máskor az oszonnát kénlen. Jogasz koromban már nem is kértem tőle semmit, magától adott mindent. — Na kérem alásdon, hát most kerül már a sor a nyulhusos veres káposztának a törtérijára. Akkor télen Pozsonyba rettetenes sok nyulat hordtak a piacra árulni. Rettetés ócsón adták, — az a nyulféle fám comedenia szokott lenni pácvál, spēkelye, vagy paprikásos vörös hagymával készítve, így magam is nagyon szeretvén, bejusságtam véle Ochsner állományosoknak, hogy sok nyul van a piacon és olcsó. Persze vettek aztán vagy ötöt, mert nagyon olcsó volt, hideg tél is lévén, hiszen elő-állított, annyival inkább, hogy német nemzeti szokás szerint péca akasztották sorba az is-

ten teremtetéket, hova, hova nem — a nem kérdés. Karácson táján esett az idő, s bezeg volt nyul az ünnepe, vendégséget is esztak hozzá, meg invitáltak rá egy pár töröl metzett spieszbürgert, valódi három próbas németeket, meg egy régi kiadásu frájlat, Lilienstängel Dorottya kisasszonyt, s így teljes lévén a társaság, mellé ültünk a traktának.

Jött a leves, hus, mártás, nunc venit fortissimus csuspeiz, vörös káposzta, benne főtt nyulhus, s mindezek felett kipyitkëve a csuspeiz sült gesztenyével. A káposztát külön meg-eztem, a gesztenyét zsebre raktam, a nyulhus pedig, a miről mindig valami mesékféle jutott eszembe, szüzen hagytam a tányér köze-ében, pedig szörnyen kínáltak véle. És ekepen különbségelt, hogy ő a gesztenyét nem rakta zsebre, hanem megette, a nyulhus pedig káposztával betakargatta, hogy meg ne fázzeék, s avval kezeit egymásba fűzve, flegmatice nézte, miként tünik el belőjük az a cifra csuspeiz, melynek még ráadásul oly penetrans vezetett szaga volt, hogy még a mi szobánkba is jutott belőle. (Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Falusi életképek a régi jó világból. Irta Cs. a lán P. é. t. e. r.

(Folytatás)

A házi asszonyosság egy igen beszédes, szörnyű fám mézes-mázos asszonyka volt. szépnek nem mondható, azonban rutnak sem. Fő haj volt nála az, hogy különben igen finom fehér bőrt a ragya nagyon megposzkolta. Vacsoránk igen szerény, de annyival ismeretlenebbül állott; ugyanis volt spirtos virsivel, utána jött rák, köménymagos lébe megfőzve, első töltelékjével; aztán meg valami kulimázféle laktáriom (bodza bogvó volt, hogy a jég verné el), azután meg valami csiziz galacsin. Abból a veszett bodza kulimázból belém diktáltak egy tányérral, mondták, hogy csak egyem belőle, mert az igen egészséges étel, de meg édes is volt. — hanem bezeg, nem is tudtam tőle aludni egész éjszaka, hogy az isten büntesse meg azt a bodzát; elő vetett az izzadság, melegen volt, szomjaztam, ittam a vizet, nem

ért semmit. Nem bírtam aludni egy mákszemet sem, s úgy virradtam fel, a mint lefeküdtem. Ez időben még nem sok okos jurt az eszembe, de annyival többször megemlékeztem róla, hogy héj Istenem, otthon mennyivel jobb lett volna emi abból a jó füstölt kolbászból, töltött káposztából, meg paprikás szalonmábol.

Az introductio, melylyel neveltetésem megkezdődött, nem irigylendő volt, de türtem, mert azt hittem, hogy a bodzasuszpájzon nagy ember lehet belőlem, — így és más mindenféle módon kezdődött meg rajtam a kvalifikáció.

Már fél esztendő múlva tudtam egy-két szót németül, azonban addig is oly szép német leveleket diktált instructor ur, melyeket haza küldtünk a papának, hogy én ugyan egy sillabás sem értettem belőle, persze otthon meg rettetenesen örvendettek, hogy milyen hamar megtanultam németül. Tudták volna csak pedig, hogy értettem? Az iskolában mindig magyarul beszélünk a fiukkal, vagy diákul. Bolonddó is tett egy akkori jó pajtásom, J. Móríc, a ki ma Kakas Márton s az északi sarknál esztergált jégből elefant csontot sat. Ettől kérdeztem meg, hogy miképen kell oszonnát kéri németül, s a peremhájder elhitette velem, hogy „ich bitte ein

